

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa,

3. IX. 2014

V.7224.17.2014.BA

Pan

Marek Biernacki

Minister Sprawiedliwości

Ministerstwo Sprawiedliwości

Al. Ujazdowskie 11

00 - 950 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do pisma z dnia 24 lutego 2014 r. (nr DPrC-I-072-2/14), pragnę podziękować za odpowiedź na moje wystąpienie w sprawie niewystarczającej regulacji prawnej zapewniającej należytą ochronę konsumentom na rynku usług bankowych i ubezpieczeniowych w ramach *bancassurance*.

Wyrażając zrozumienie dla przedstawionego stanowiska, nie mogę jednakże jego podzielić. W mojej ocenie, o czym wspomniałam już w piśmie z dnia 15 stycznia 2014 r., **regulacja prawna umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek** jest nazbyt ogólna, przez co **nie uwzględnia potrzeb i nie chroni w dostateczny sposób interesów konsumentów** w aspekcie *bancassurance*.

Umowa ubezpieczenia – uregulowana w przepisach *ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r., poz. 121, zwany dalej: k.c.)* – nie różnicuje istotnie obrotu powszechnego i obrotu profesjonalnego, przede wszystkim w zakresie umów zawieranych z udziałem konsumenta. Prowadzona natomiast przez ustawodawcę przez ostatnich kilkanaście lat **polityka konsumencka**, w szczególności mająca na celu wdrożenie przepisów Unii Europejskiej w tym zakresie, **zmierza do jak najszerzej ochrony interesów słabszej strony stosunków gospodarczych. W sprzeczności z tymi działaniami ustawodawcy pozostaje zatem dotychczasowa regulacja umowy**

ubezpieczenia na cudzy rachunek. Tytułem przykładu, to **konsument ma dokonywać aktów staranności**, między innymi, w zakresie uzyskania informacji o swoich prawach i obowiązkach (art. 808 § 4 k.c.), **profesjoniści** – zakłady ubezpieczeń – **zwolnieni są zaś z obowiązków dostarczenia informacji** o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia, w zakresie dotyczącym ubezpieczonego konsumenta.

Wprawdzie ubezpieczony może korzystać z wielu instrumentów prawnych w celu ochrony swoich praw, lecz w przeważającej mierze sprowadzają się one do długotrwałych i kosztownych procesów sądowych. Pozostawienie konsumentom tylko możliwości dochodzenia roszczeń przed sądem powszechnym, nie daje poczucia należytej ochrony.

Ponadto uprzejmie pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra, że w dniu 21 maja 2014 r. przedstawiciele kierowanego przeze mnie Urzędu, czynnie uczestniczyli w konferencji „*Bancassurance - Rekomendacja U - szanse i zagrożenie*”, zorganizowanej w Warszawie przez Rzecznika Ubezpieczonych. Z wygłoszonych podczas tego spotkania referatów oraz stanowisk przedstawionych w dyskusji wynika niemalże jednolite stanowisko, że dotychczasowa regulacja prawa w zakresie umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, w szczególności w kontekście *bancassurance*, jest niedostateczna i w niewystarczający sposób chroni słabszego uczestnika obrotu prawnego.

Wyrażam nadto obawy, czy samoregulacja rynku ubezpieczeniowego i stosowanie rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego¹ – przyczyni się do polepszenia sytuacji konsumentów na rynku ubezpieczeń *bancassurance*. Pomijam w tym miejscu niewiążący powszechnie charakter prawny dokumentów wydawanych przez organy samorządów sektorowych i organ nadzoru nad rynkiem finansowym, lecz pragnę zauważyć, że już w chwili obecnej otrzymuję sygnały, iż prowadzone są szkolenia, w jaki sposób uniknąć stosowania rygorystycznych postanowień rekomendacji KNF.

¹ Komisja Nadzoru Finansowego na 217 posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2014 r. wydała *Rekomendację U dotyczącą dobrych praktyk w zakresie bancassurance*. Komisja oczekuje, że Rekomendacja zostanie wprowadzona do dnia 31 marca 2015 r.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 *ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.)*, ponownie zwracam się do Pana Ministra o podjęcie działań ustawodawczych w kierunku systemowego uregulowania sytuacji konsumentów w ramach *bancassurance*, na gruncie obecnie obowiązującego Kodeksu cywilnego. Prace nad nowym Kodeksem cywilnym trwają już dłuższy czas, zaś **umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, zawierane przede wszystkim w ramach umów powiązanych z innymi usługami świadczonymi przez banki, wymagają niezwłocznej interwencji ustawodawcy**. Obowiązująca w tym zakresie regulacja ustawowa nie spełnia swej funkcji ochronnej oraz nie odpowiada aktualnym i dynamicznie zmieniającym się warunkom społeczno-gospodarczym.

Z poważaniem

Zeno Jęppow